

ВПРОВАДЖЕННЯ «МИТНОГО БЕЗВІЗУ» З ЄС ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Загоруйко К. Є., здоб. вищ. осв. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.С. Черкашина**
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Починаючи з моменту підписання Угоди про запровадження зони вільної торгівлі (1999 р.), процес міжнародного економічного співробітництва між Україною та країнами-учасницями Європейського Союзу (ЄС) постійно розширюється та поглиблюється. В сучасних умовах особливого значення набуває впровадження так званого “митного безвізу”, згідно з яким з 01.10.2022 р. українські компанії зможуть переміщувати вантажі з України до ЄС (і навпаки) без додаткових переоформлень у внутрішній транзит [1]. Окрім цього, Законом [1] гарантується сплата митних платежів лише відправником. Ці нововведення пришвидшать та дебюрократизують логістику, що, у свою чергу, сприятиме збільшенню фінансових надходжень до Державного бюджету України. Відтак, дослідження впливу змін в системі міжнародних транзакцій на динаміку економічного зростання країни є актуальним науковим завданням.

Тіньова складова економіки України – одна з найактуальніших економічних проблем України, яка зменшує обсяг потенційного ВВП, знижує інвестиційну привабливість регіону і країни в цілому, стає причиною нераціонального розподілу трудових ресурсів тощо. За даними Держстатистики, у 2021 р. рівень тінізації економіки України становив понад 30%, при цьому слід зазначити, що показник тінізованої економіки вищий за 30% вважається критичним. Одними зі складових тіньового сектору економіки є “сірий імпорт” “сірий експорт” (контрабанда) – незаконне ввезення та вивезення товарів, яке тягне за собою ухилення від сплати податків – головної складової надходжень до Державного бюджету України.

За підрахунками експертів, обороти контрабандних схем становлять 226-320 млрд. грн, що призводить до позбавлення бюджету України в середньому від 68-96 млрд. грн кожного року. Імплементация Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі [1] суттєво прискорить реформування митної системи України та запровадження європейських норм та стандартів. Конвенція передбачає участь України у системі New Computerized Transit System (NCTS), що надає ефективний захист прав та цілей суб'єктів

міжнародної взаємодії; пломбування транспортного засобу митницею; надання митниці відповідної фінансової гарантії на суму митних платежів, яка повинна бути сплачена з цих товарів, якщо б ці товари імпортувалися, без урахування будь-яких звільнень при сплаті податків; є основою для спрощеного та прискореного переміщення товарів між країнами-учасницями [2]. На даний час Конвенція щодо процедури спільного транзиту об'єднує 36 договірних сторін: 27 країн ЄС, 4 країни ЄАВТ (Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн і Швейцарія) та 4 внеблокові країни (Велика Британія, Туреччина, Північна Македонія і Сербія), а з 01.10.2022 р. до переліку додалася Україна.

Додамо, що важливе значення в структурі Державного бюджету України відіграють іноземні інвестиції, які є двигуном розвитку економіки держави в цілому. На жаль, питома вага іноземних інвестицій в структурі Державного бюджету України є низькою. Основними причинами є проблема корумпованості у різних соціально-економічних сферах життєдіяльності, а також недостатня гарантія безпеки на рівні прикордонних транзакцій [3]. Саме тому “митний безвіз” вирішить не лише питання надходження коштів до Державного бюджету України, а й стане фактором зростання інвестиційного потенціалу країни в очах потенційних іноземних інвесторів.

Отже, проведене дослідження показало, що напрямки міжнародної співпраці між Україною та ЄС розширюються та спрощуються методи їх реалізації шляхом введення так званих “безвізів”: транспортного, енергетичного, промислового, економічного, митного. Міжнародне застосування митної системи NCTS дозволить зменшити рівень тінізації торговельних операцій, збільшити обсяги податкових надходжень до Державного бюджету України, підвищити інвестиційний потенціал української економіки для іноземних інвесторів. І хоча для адаптації українських підприємств і підприємців до нових правил митної взаємодії потрібен час, це, безумовно, прогресивний крок України як майбутнього члена ЄС.

Інформаційні джерела:

1. Закон України “Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами” [Електронний ресурс] URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/227377.html> (дата звернення: 08.10.2022)

2. Таранова Є. Які процеси спрощує “митний безвіз” України з ЄС і хто може ним скористатися. [Електронний ресурс] URL: <https://delo.ua/business/yaki-procesi-sproshhuje-mitni-bezviz-ukrayini-z-jes-i-xto-moze-nim-skoristatisya-404360/> (дата звернення: 08.10.2022)

3. Офіційний сайт Національної Ради реформ. Інформаційна довідка про стан інвестування в Україні. URL: <http://www.reforms.in.ua> (дата звернення: 08.10.2022)